

Bildande av naturreservatet Berkingeskogen i Östhammars kommun

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken det område som utmärkts på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda markområden berörs inom reservatsområdet.

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

Föreskrifter beslutade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken och 22 § första stycket förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. träder i kraft den 18 december 2025.

Naturreservatets namn ska vara Berkingeskogen.

Länsstyrelsen fastställer i enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. bifogad skötselplan, bilaga 4, för naturreservatets långsiktiga vård.

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och att vårda, bevara och återställa värdefulla naturmiljöer. Områdets skogsmiljöer och våtmarker med dess ekosystem och biologiska mångfald ska vårdas och bevaras. Hydrologin i området ska bevaras och så långt möjligt återställas. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska uppnås genom att inte tillåta skogsbruk, markavvattning eller exploaterande verksamheter. Skötselåtgärder, som naturvårdsbränningar, avveckling av planterad gran och röjningar, genomförs i vissa områden för att gynna biologisk mångfald. Hydrologin i området återställs genom att diken som inte behövs för att avvattna mark utanför reservatet läggs igen. Anordningar uppförs för att underlätta allmänhetens utövande av friluftsliv.

Skälen för beslutet

Naturresevatets prioriterade bevarandevärden och därmed skälen för beslutet utgörs av barrskogar med äldre tall och gran, hållmarks-tallskogar, tallmossar, sumpskogar och öppna våtmarker. Gamla barrträd, tall av olika grovlek och ålder, död ved, sumpdråg och örtrika svackor är prioriterade strukturer. Ett flertal skyddsvärda arter är knutna till de prioriterade naturtyperna och strukturerna, till exempel kalkgynnade kärlväxter och marksvampar, vedlevande mossor och svampar, mossor och kärlväxter knutna till öppna kärr, samt fåglar särskilt skogshöns. Även friluftsliv och naturupplevelse är ett prioriterat bevarandevärde.

De största hoten mot naturmiljöerna och den biologiska mångfalden i området är skogsbruk och exploatering. Genom att området skyddas som naturresevat bevaras dess naturvärden samtidigt som möjlighet ges att genomföra skötselåtgärder för att bibehålla och förstärka dessa värden.

Föreskrifter

A. Föreskrifter om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden (7 kap 5 § andra stycket miljöbalken)

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. utföra skogsbruksåtgärder, såsom att avverka, röja, så, plantera, markbereda, bryta stubbar eller upparbeta vindfällan, eller på annat sätt skada eller föra bort levande eller döda träd eller buskar med undantag för
 - röjning i befintliga skjutgator från jaktpass markerade på karta, bilaga 2,

2. uppföra byggnad, torn, mast, vindkraftverk eller anlägga väg, uppställningsplats för fordon, stig, spång, stängsel eller annan anläggning eller anordning,
3. anlägga mark- eller luftledning,
4. förändra reservatsområdets topografi, hydrologi, yt- eller dräneringsförhållanden, såsom att gräva, spränga, schakta, fylla ut, borra, dämna, markavvattna, dränera, underhållsrensa dike eller på annat sätt föra bort vatten med undantag för att
 - underhålla dike för vilket Länsstyrelsen lämnat tillstånd enligt föreskrift A13,
5. anordna upplag eller deponi,
6. framföra motordrivet fordon med undantag för att
 - köra på vägar,
 - köra vid uttransport av fälld älg, hjort, vildsvin eller björn under förutsättning att skador eller bestående körspår inte uppstår,
7. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel,
8. tillföra kalk eller växtnäringsämnen,
9. sätta upp eller upplåta plats för skylt eller liknande med undantag för att
 - i samband med jakt sätta upp tillfälliga skyltar, snitslar eller andra markeringar,
 - sätta upp vägskyltar,
10. anlägga åtel eller utfodra vilt,
11. så eller inplantera växt-, svamp- eller djurart,
12. bedriva jakt på skogshöns.

Det är förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

13. underhålla befintliga diken om det behövs för att undvika försumpning eller skada på mark utanför reservatet. För diken som omfattas av befintlig tillståndsgiven vattenverksamhet inklusive markavvattning behövs inget tillstånd.

Undantag från föreskrifter under A

Föreskrifterna under A ovan ska inte utgöra hinder för att:

- förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, genomför de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna under B nedan,
- genomföra undersökningar som inte skadar bevarandevärdena. För sådana undersökningar krävs dock Länsstyrelsens tillstånd,
- personal inom polisen, sjukvården eller räddningstjänsten vid insatser använder motordrivet fordon samt vid behov vidtar andra åtgärder. Anmälan ska om möjligt göras till Länsstyrelsen i förväg, annars snarast efter genomförandet.
- underhålla vägområden markerade på karta, bilaga 2, inklusive diken och andra väganordningar,
- innehavare av servitut och nyttjanderätter utövar sin särskilda rätt,
- utföra befintlig tillståndsgiven vattenverksamhet inklusive markavvattning,
- vidta nödvändiga åtgärder i samband med betesdrift, till exempel uppsättning och underhåll av stängsel samt vid tillsyn och utfodring av betesdjur.

B. Föreskrifter om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktas att tåla (7 kap 6 § miljöbalken)

Ägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar uppförs och att följande åtgärder genomförs:

1. utmärkning av naturreservatets gränser,
2. uppsättning och underhåll av informationsskyltar,
3. anläggande och underhåll av parkeringsplatser, stigar, spänger, sittbänkar, bord, eldstäder, vedförråd och vindskydd,
4. röjning och trädfällning samt körning i terrängen i samband med restaurering av våtmark,

5. röjning och trädfällning i anslutning till anordningar och anläggningar för friluftslivet,
6. naturvårdsinriktad röjning, frihuggning, trädfällning, bränning, tuvfräsning, stubbröjning, slåtter, bete samt uppförande av stängsel vid bete,
7. tillfälliga upplag i samband med reservatets skötsel,
8. igenläggning av diken och uppförande av dämmen på ett sätt som inte försumpar eller skadar mark utanför reservatet,
9. mekanisk bekämpning av invasiva eller för området främmande arter,
10. åtgärder i syfte att begränsa eller förhindra angrepp av åttatandad granbarkborre, som kan hota prioriterade bevarandevärden, genom utläggning av fångstvirke, fällning och barkning av angripna granar, rotkapning och barkning av vindfällda granar. Inga granar ska föras ut ur naturreservatet, med undantag för eventuellt infört fångstvirke,
11. undersökning av mark, vegetation, svamp, djurliv och andra naturförhållanden samt insamling av nödvändigt bestämningsmaterial.

C. Föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet (7 kap 30 § miljöbalken och 22 § förordningen [1998:1252] om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.)

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är det förbjudet att:

1. insamla mossor, lavar eller vedlevande svampar med undantag för insamling av enstaka exemplar för artbestämning,
2. insamla insekter eller andra ryggradslösa djur med undantag för insamling av enstaka individer för artbestämning,
3. framföra motordrivet fordon med undantag för körning på vägar och parkeringsplatser,
4. ställa upp motordrivet fordon, husvagn eller släpvagn eller liknande annat än tillfälligt i samband med besök i naturreservatet,

5. elda eller grilla på annan än av Länsstyrelsen särskilt iordningställd plats, endast medhavd eller tillhandahållen ved får användas. Friluftskök får dock användas,
6. medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur i områden med betesdjur,
7. sätta upp tavla, skylt, affisch, markering eller permanent snitsla spår,
8. utan Länsstyrelsens tillstånd använda området för organiserade tävlings- eller övningsändamål, lagerverksamhet eller motsvarande.

Undantag från föreskrifterna under C

Föreskrifterna under C ovan ska inte utgöra hinder för att:

- genomföra undersökningar som inte skadar bevarandevärdena. För sådana undersökningar krävs dock Länsstyrelsens tillstånd.

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn	Berkingeskogen
NVR-id	2059202
Kommun	Östhammar
Socken	Forsmark
Lägesbeskrivning	Ca 8 km VSV om Forsmarks kyrka
Naturgeografisk region	26 Skogsslätten syd om limes
Huvudsaklig Objektkategori	U1, Barrnaturskog nedan gränsen för fjällnära skog
IUCN-kategori	Ia, Strikt naturreservat (Strict Nature Reserve)
Berörda fastigheter	Valö 1:15
Samfälligheter	Marksamfällighet Berkinge s:2 (väg) Anläggningssamfällighet Gålarmora ga:1 (väg)
Markägarkategorier	Staten
Förvaltare	Länsstyrelsen Uppsala län
Areal (enligt NMD)	266 hektar varav 232 hektar produktiv skogsmark

Beskrivning av naturreservatet

Naturreservatet ligger ca 8 km VSV om Forsmarks kyrka, strax väster om Berkinge, och utgörs av ett större sammanhängande skogsområde. Området är mosaikartat där skogar med tall och gran växlar med

hällmarkstallskogar, sumpskogar, tallmossar och öppna eller halvöppna våtmarker. Skogen är till stor del äldre, luckig och flerskiktad. Död ved i form av naturliga högstubbar och lågor finns spritt i området. Några mindre områden med yngre skog och hyggen ingår också i reservatet.

Nordöstra delen av området utgörs av en större våtmark, Stormossen, vars hydrologi är påverkad av diken av varierande storlek. Delar av detta område utgörs idag av tallmosse medan andra utgörs av relativt torr skog. Det lite större kärret väster om diken är fortfarande delvis öppet, men igenväxande.

I nordvästra delen av naturreservatet finns ett högre beläget hällmarksområde med äldre tall, vilket benämns Gullbacken. Nedanför hällmarken och i sänkor finns äldre granskog och sumpskog.

Området mellan Gullbacken och Stormossen samt området söder om vägen genom området utgörs huvudsakligen av äldre skog med tall och gran. Svamp- och kärlväxtfloran vittnar om att marken ställvis innehåller kalk. Kärr och sumpskogsstråk med opåverkad hydrologi löper genom området och höjer dess värde. I den östra delen, närmast Berkinge, växer lövrik skog på tidigare åker- eller betesmark. Detta område är örtrikt med arter som blåsippa, skogsknipprot, vårärt och underviol.

Miljön i naturreservatet är lämplig för skogshöns och andra fåglar.

En mer detaljerad beskrivning av naturreservatet finns i skötselplanen, bilaga 4.

Länsstyrelsens bedömningar

Bevarandevärden

Berkingeskogen är ett ur naturvårdssynpunkt mycket värdefullt område med äldre skog och rik mångfald av växt- och djurarter. Områdets storlek gör att det är ekologiskt funktionellt, med stor potential att behålla och utveckla naturvärden. Det gör det också värdefullt för friluftsliv. Området är som helhet, med dess mosaik av olika skogstyper och våtmarker, lämpligt för tjäder och andra skogsfåglar. De största hoten mot områdets bevarandevärden är exploatering, skogsbruk och markavvattning. För att områdets värden ska bestå och för att skötselinsatser ska kunna genomföras bedömer Länsstyrelsen att området bör skyddas som naturreservat. Vissa delar av området, som

yngre skogar och hyggen, har lägre naturvärden men genom att dessa skyddas och restaureras kommer naturvärdena successivt att öka.

Länsstyrelsen bedömer att bildandet av naturreservatet Berkingeskogen följer gällande riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av biologisk mångfald.

Hushållning med mark- och vattenområden

Naturreservatet berör inte något område av riksintresse. Länsstyrelsen bedömer att beslutet är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna.

Översiktsplan

I översiktsplanen för Östhammars kommun antagen den 12 december 2023 är reservatsområdet utpekade som värdeområde för natur, fritid och kulturlandskap. Länsstyrelsen bedömer att beslutet är förenligt med den för området gällande kommunala översiktsplanen.

Miljökvalitetsmål

Länsstyrelsen bedömer att beslutet är förenligt med de av riksdag och regering beslutade miljökvalitetsmålen. Beslutet bidrar till att uppfylla miljökvalitetsmålen Levande skogar, Myllrande våtmarker och Ett rikt växt- och djurliv.

Friluftslivsmål

Länsstyrelsen bedömer att beslutet bidrar till att uppfylla det av regeringen beslutade friluftsmålet Skyddade områden som resurs för friluftslivet.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken prövat och funnit att inskränkningarna i enskilds rätt att använda mark eller vatten inte går längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Konsekvensutredning

I enlighet med vad som sägs i 3 och 4 §§ förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar, bedömer Länsstyrelsen att föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken och 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra

konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Redogörelse för ärendet

Dokumentation

Områdets naturvärden finns inte dokumenterade i publicerade rapporter utan dessa blev kända för Länsstyrelsen först 2018 i samband med en anmälan till Skogsstyrelsen om byggande av en skogsbilväg i det aktuella området. Vid Skogsstyrelsens granskning av anmälan framkom att det inom området finns äldre skog med höga naturvärden. Under hösten 2018 fick Länsstyrelsen en inventeringsrapport från ideell naturvård (Samverkansgruppen för Upplands skog) om fyra skogar i Forsmarks-trakten, där det aktuella området ingår. Länsstyrelsen gjorde en översiktlig inventering av området under 2019.

Avtal om ersättning

Ett köpeavtal mellan Naturvårdsverket och ägarna till fastigheten Valö 1:1 skrevs i december 2021. Ett markbytesavtal mellan Naturvårdsverket och ägaren till fastigheten Berkinge 9:3 godkändes av regeringen i mars 2025. Uppdragen att värdera objekten och sköta förhandlingarna med markägare har utförts av auktoriserade konsultfirmor.

Inmätning av reservatsgräns

Reservatsgränsen har mätts in av Skogsstyrelsen och Lantmäteriet på uppdrag av Länsstyrelsen.

Samråd och remittering

Samråd har enligt 26 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ägt rum med Naturvårdsverket samt enligt 25 och 25a §§ samma förordning med Östhammars kommun och Skogsstyrelsen.

Markägare och andra sakägare har, enligt 24 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., under september 2025 förelagts att yttra sig över förslag till beslut om bildande av naturreservatet. Förslaget till beslut har dessutom remitterats till berörda myndigheter och organisationer.

Synpunkter på förslaget till beslut och Länsstyrelsens bemötande av inkomna synpunkter

Skanova (Telia Company) AB har ingen erinran mot förslaget till beslut. SGU avstår från att yttra sig.

Vattenfall informerar om att man har en markkabel och en nätstation inom närområdet för naturreservatet. Enligt i ärendet ingiven karta ligger dessa utanför reservatsområdet.

Skogsstyrelsen ser positivt på bildande av naturreservatet.

Östhammars kommun bedömer att syftet i förslaget till beslut är förenligt med kommunens översiktsplan. Kommunen ser positivt på förslaget om skogsbete och önskar att Länsstyrelsen arbetar för att samverkan ska ske med lokala djurägare. Kommunen är också positivt inställd till förslaget om hydrologisk restaurering.

Upplandsstiftelsen välkomnar bildandet av naturreservatet och har inga synpunkter på förslaget.

Ägaren till fastigheten Berkinge 9:3 framförde vid ett möte på Länsstyrelsen den 7 oktober 2025, via ombud, ett antal synpunkter samt överlämnade ett dokument med dessa inskrivna i det av Länsstyrelsen utskickade förslaget till beslut. Länsstyrelsen har kommenterat synpunkterna skriftligt i mötesanteckningar utskickade till ombudet den 8 oktober 2025, med komplettering den 27 oktober 2025. Fastighetsägaren har i huvudsak framfört följande synpunkter.

Fastighetsägaren har framfört synpunkter om de servitut som fanns uppräknade i förslaget till beslut. Med anledning av synpunkterna har ett arbete med att upphäva vissa servitut påbörjats och informationen om servitut under "Uppgifter om naturreservatet" i beslutet har tagits bort.

Fastighetsägaren har framfört krav på att markeringen på bilaga 2 av vägområdet väster om reservatsgränsen, som får underhållas enligt undantag från A-föreskrifterna, och parkeringssymbolen på bilaga 4.2, ska tas bort. Information gavs också om att befintlig vägbom längs vägen kommer att flyttas till gränsen mellan fastigheterna. Länsstyrelsen har tagit bort den västra parkeringssymbolen på kartan, bilaga 4.2. Länsstyrelsen anser dock att möjligheten att anlägga en parkeringsplats på annan plats i västra delen av reservatet bör utredas. Länsstyrelsen har också, enligt önskemål, tagit bort symbolen för det

aktuella vägområde som får underhållas på kartan, bilaga 2. Länsstyrelsen har informerat ombudet om att detta är en rättighet för ägaren till vägen som tas bort, och fastighetsägaren är medveten om detta.

Fastighetsägaren har framfört att beslutet bör kompletteras med information om att erforderliga skyddszoner finns inom reservatets gränser och att ytterligare hänsyn ej krävs vid skötsel av angränsande fastighet. Länsstyrelsen anser att det inte finns skäl för att skriva in en upplysning om hänsyn vid skötsel av angränsade fastigheter i reservatsbeslutet.

Fastighetsägaren har framfört att föreskrift B10, om reservatsförvaltarens rättighet att bekämpa angrepp av åttatandad granbarkborre, ska gälla för alla skadeinsekter. När det gäller reservatsförvaltarens möjlighet att bekämpa angrepp i naturreservat följer Länsstyrelsen Naturvårdsverkets vägledning om hantering av storskaliga angrepp av granbarkborrar i naturreservat och nationalparker från 2025 och har inte gjort någon ändring i föreskriften.

Kungörelse

Beslutet kungörs i Uppsala läns författningssamling. Kungörelse införs även i ortstidningen Upsala Nya Tidning.

Upplysningar

Föreskrifterna under C ovan, enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas, vistas och om ordningen i övrigt inom naturreservatet, gäller omedelbart även om de överklagas.

Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka talan hos mark- och miljödomstolen mot staten inom ett år från det att beslutet på vilket anspråket grundas har vunnit laga kraft vid påföljd att rätten till ersättning eller inlösen annars går förlorad.

Länsstyrelsen kan meddela dispens från föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

Länsstyrelsen Uppsala län är förvaltare av naturreservatet.

I 2 kap. 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13) anges bland annat att Länsstyrelsen ansvarar för tillsynen i fråga om naturreservat. Ansvar kan enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken utdömas för brott mot

områdesskydd och förseelse mot områdesskydd. Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Generella bestämmelser utöver reservatsföreskrifterna

I 3 kap. 9 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor anges bland annat följande. När en räddningsinsats är avslutad ska räddningsledaren om möjligt informera ägaren av, eller nyttjanderättshavaren till, den egendom som räddningsinsatsen har avsett om behovet av bland annat bevakning. Om ingen bevakning kommer till stånd, trots att det behövs med hänsyn till risken för nya olyckor, får räddningsledaren utföra bevakningen på ägarens eller nyttjanderättshavarens bekostnad.

Vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg och bon är fredade enligt jaktlagen (1987:259).

Vissa växt- och djurarter är fridlysta enligt artskyddsförordningen (2007:845).

Fornlämningar är skyddade enligt kulturmiljölagen (1988:950). Till en fornlämning hör ett så stort område på marken, sjö- eller havsbotten som behövs för att bevara fornlämningen och ge den ett tillräckligt utrymme med hänsyn till dess art och betydelse. Detta område benämns fornlämningsområde.

I terrängkörningslagen (1975:1313) finns bestämmelser om körning i terräng med motordrivet fordon.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga 5 med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Stefan Attefall med naturvårds- handläggare Karin Wiklund som föredragande. I den slutliga handläggningen har även länsråd Cecilia Magnusson, avdelningschef Lennart Nordvarg, enhetschef Artur Larsson, länsjurist Emilia Sjödahl och planhandläggare Märta Alsén medverkat.

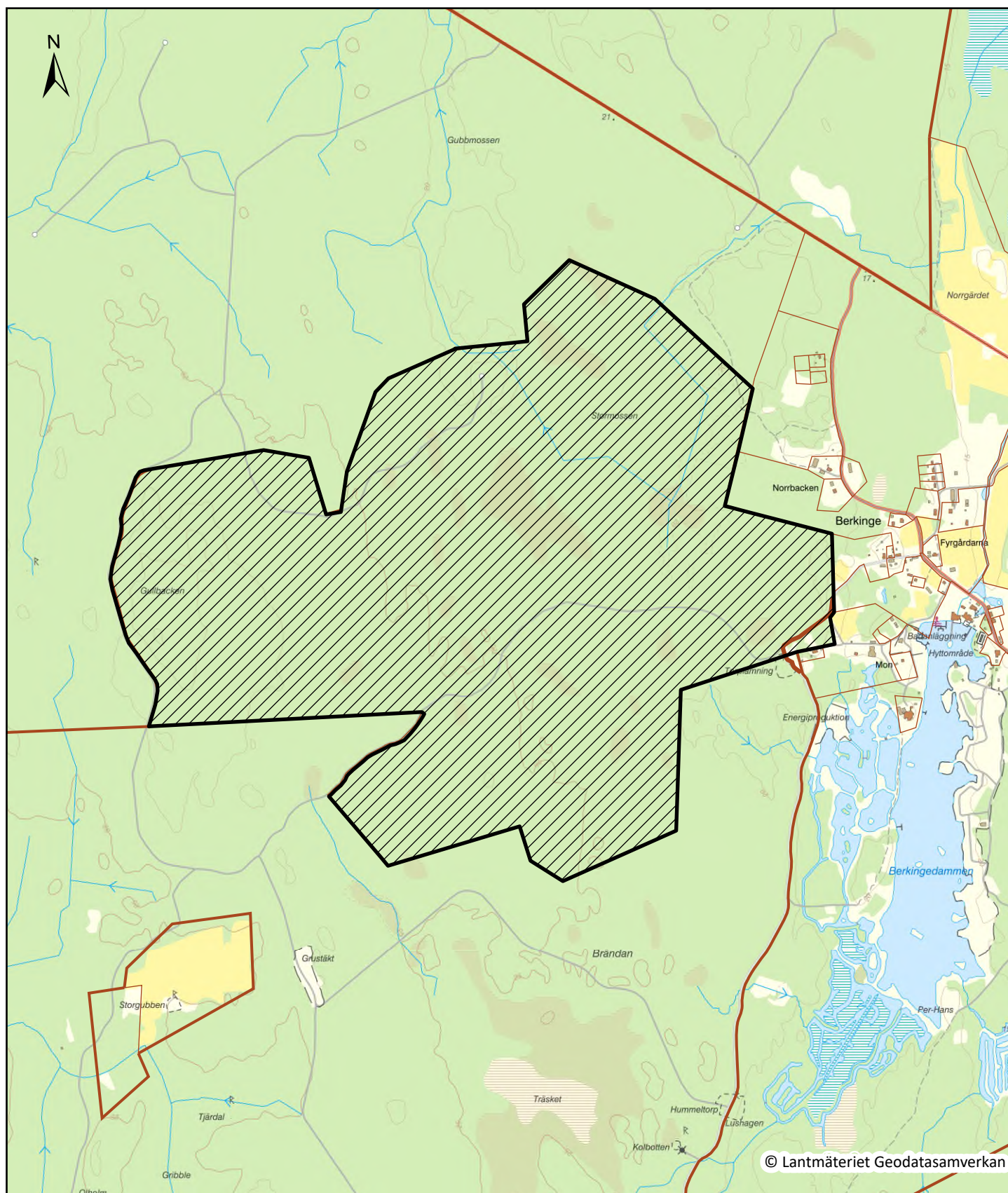
Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Föreskriftskarta
3. Översiktskarta
4. Skötselplan med bilagor
5. Du kan överklaga beslutet

Sändlistan är borttagen i denna version eftersom den innehåller personuppgifter.

Beslutskarta

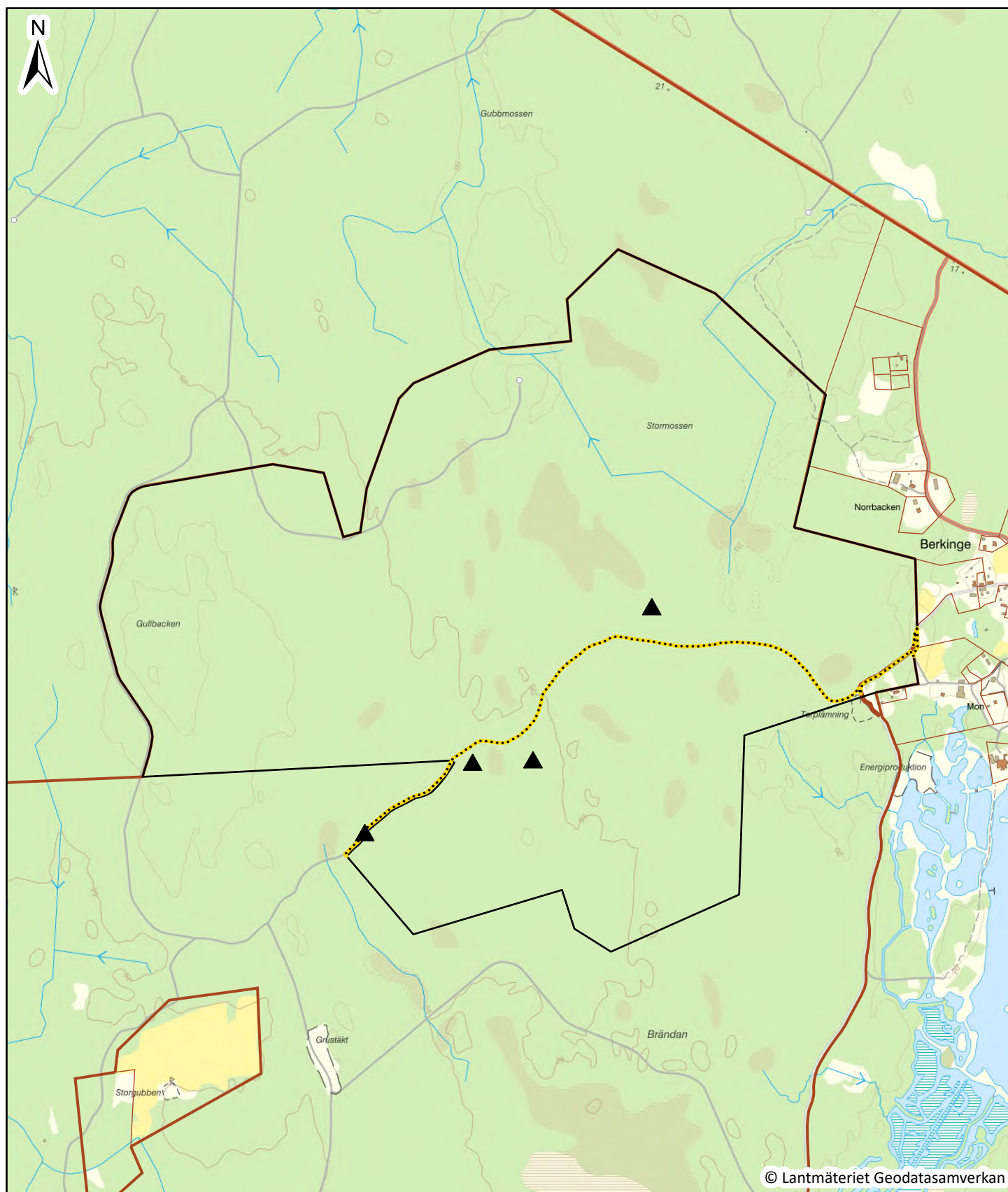

 Naturreservat

0 250 500 1 000
meter

Skala: 1:17 000

Föreskriftskarta

- ▲ Jaktpass
- Vägområde

0 0,3 0,6 km

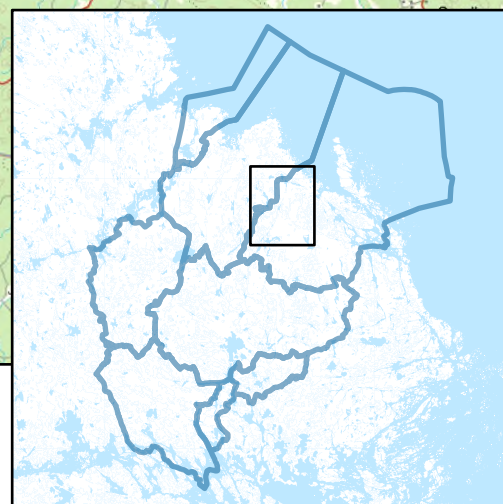
Översiktskarta

 Naturreservat

0 2,5 5 km

Skala: 1:125 000

Skötselplan för naturreservatet

Berkingeskogen

Östhammars kommun

Innehållsförteckning

Skötselplanens syfte.....	3
Syftet med reservatet och dess skötsel.....	3
Beskrivningsdel.....	3
Allmän beskrivning	4
Hydrologi	4
Åtgärdsprogram för hotade arter	6
Områdets bevarandevärden.....	6
Biologiska värden	6
Naturvårdsarter.....	6
Kulturhistoriska värden	8
Värden för friluftslivet	9
Prioriterade bevarandevärden	9
Plandel	10
Övergripande skötsel.....	10
Beskrivning, bevarandemål och skötselåtgärder	10
Skötselområde A: Barrskog - 151,7 ha.....	10
Skötselområde B: Hållmarksskog - 21,5 ha.....	13
Skötselområde C: Lövskog och blandskog - 6,6 ha.....	14
Skötselområde D: Ungskog - 27,5 ha	15
Skötselområde E: Öppna kärr - 9,8 ha	16
Skötselområde F: Dikespåverkad våtmark - 49,1 ha	18
Anordningar för friluftslivet	21
Sammanfattning och prioritering av skötselåtgärder	22
Upplysningar	22
Sammanfattning av reservatsföreskrifter.....	23
Bilagor	24
Källförteckning	24

Skötselplanens syfte

Skötselplanen avser främst att ge anvisningar om hur reservatet ska förvaltas för att syftet med naturreservatet ska tillgodoses. Skötselplanen kan, inom ramen för syfte och föreskrifter, justeras vid behov. Länsstyrelsen ansvarar för revidering och fastställande av skötselplaner.

Syftet med reservatet och dess skötsel

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och att vårda, bevara och återställa värdefulla naturmiljöer. Områdets skogsmiljöer och våtmarker med dess ekosystem och biologiska mångfald ska vårdas och bevaras. Hydrologin i området ska bevaras och så långt möjligt återställas. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska uppnås genom att inte tillåta skogsbruk eller exploaterande verksamheter. Skötselåtgärder, som naturvårdsbränningar och röjningar, genomförs i vissa områden för att gynna biologisk mångfald. Hydrologin i området återställs genom att diken som inte behövs för att avvattna mark utanför reservatet läggs igen. Anordningar uppförs för att underlätta allmänhetens utövande av friluftsliv.

Beskrivningsdel

Naturreservatets namn	Berkingeskogen
NVR-id	2059202
Kommun	Östhammar
Socken	Forsmark
Lägesbeskrivning	Ca 8 km VSV om Forsmarks kyrka
Naturgeografisk region	26 Skogsslätten syd om limes
Huvudsaklig Objektkategori	U1, Barrnaturskog nedan gränsen för fjällnära skog
IUCN-kategori	Ia, Strikt naturreservat (Strict Nature Reserve)
Berörda fastigheter	Valö 1:15
Samfälligheter	Marksamfällighet Berkinge s:2 (väg) Anläggningssamfällighet Gålarmora ga:1 (väg)
Markägarkategorier	Staten
Förvaltare	Länsstyrelsen Uppsala län
Areal (enligt NMD)	266 hektar varav 232 hektar produktiv skogsmark

Allmän beskrivning

Naturreservatet ligger ca 8 km VSV om Forsmarks kyrka, strax väster om Berkinge, och utgörs av ett större sammanhängande skogsområde. Området är mosaikartat där skogar med tall och gran växlar med hållmarkstallskogar, sumpskogar, tallmossar och öppna eller halvöppna våtmarker. Skogen är till stor delen äldre, luckig och flerskiktad. Död ved i form av naturliga högstubbar och lågor finns spritt i området. Några mindre områden med yngre skog och hyggen ingår också i reservatet.

Nordöstra delen av området utgörs av en större våtmark, Stormossen, vars hydrologi är påverkad av diken av varierande storlek. Delar av detta område utgörs idag av tallmosse medan andra utgörs av relativt torr skog. Det lite större kärret väster om dikena är fortfarande delvis öppet, men igenväxande.

I nordvästra delen av naturreservatet finns ett högre beläget hållmarksområde med äldre tall, vilket benämns Gullbacken. Nedanför hållmarken och i sänkor finns äldre granskog och sumpskog.

Området mellan Gullbacken och Stormossen samt området söder om vägen genom området utgörs huvudsakligen av äldre skog med tall och gran. Svamp- och kärlväxtfloran vittnar och att marken innehåller kalk. Kärr och sumpskogsstråk med opåverkad hydrologi löper genom området och höjer dess värde. I den östra delen, närmast Berkinge, växer lövrik skog på tidigare åker- eller betesmark. Detta område är örtrikt med arter som blåsippa, skogsknipprot, vårärt och underviol.

Miljön i naturreservatet är lämplig för skogshöns och andra fåglar.

Hydrologi

På häradsekonomiska kartan från 1901–1906 syns en större våtmark i nordöstra delen av reservatet (Bild 1). Redan då fanns ett dike, som avvattnade området åt nordost. Från den Ekonomiska kartan från 1954 (Bild 2) framgår att ytterligare diken har tillkommit. Västra delen av våtmarken, som benämns Stormossen på 50-talskartan, var troligen en tallmosse medan det i den sydöstra delen fanns ett öppet kärr. På ortofotot från 2023 (Bild 3) är de diken som finns idag utritade. Den öppna delen i sydvästra delen är idag mindre än den var på 1950-talet. De mindre våtmarkerna i södra delen av reservatet, som även syns på Häradskartan och Ekonomiska kartan, är i stort opåverkade av diken.

Naturreservatet ingår inte i något markavvattningsföretag.

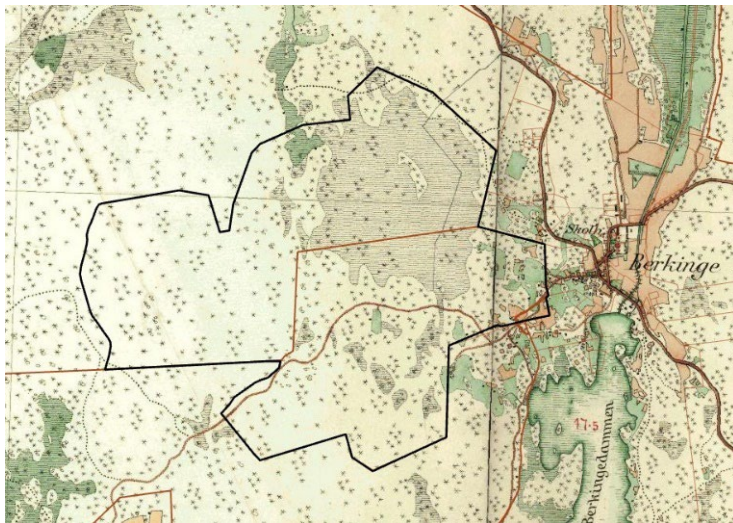

Bild 1. Häradsekonomska kartan från 1901-1906.

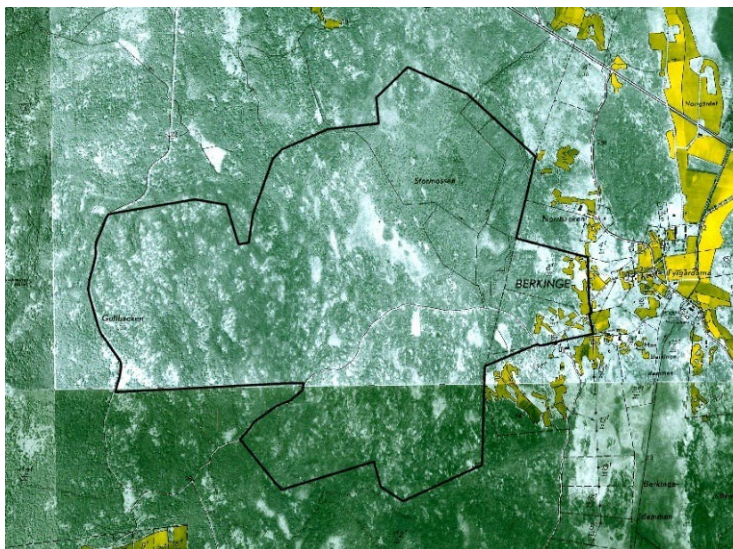

Bild 2. Ekonomiska kartan från 1954

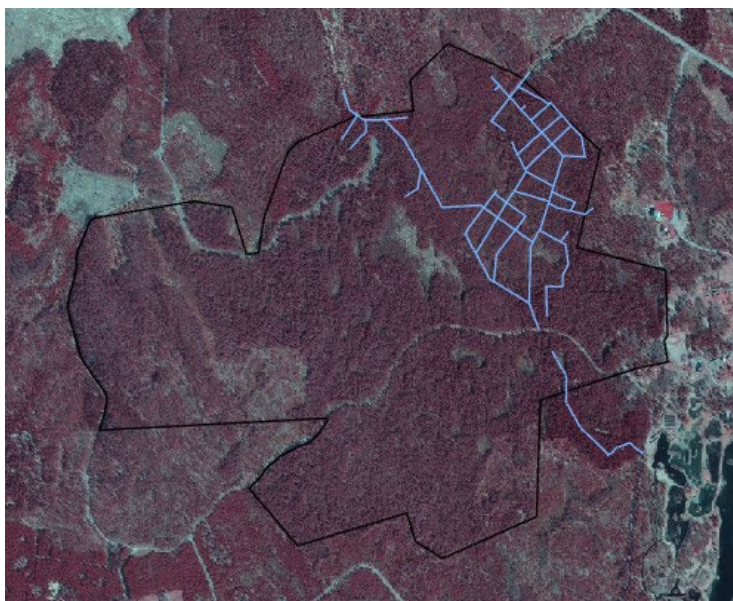

Bild 3. Ortofoto från 2023.

Åtgärdsprogram för hotade arter

För violgubbe, som är funnen på en plats i norra delen av naturreservatet, finns ett åtgärdsprogram (Naturvårdsverket 2006). Violgubbe bildar mykorrhiza med gran på kalkrik mark. I övrigt är inga ÅGP-arter noterade i reservatet.

Områdets bevarandevärden

Biologiska värden

Arter med prioriterat bevarandevärde är understrukna.

Naturvärdena är främst knutna till barrskog med äldre tall och gran, hållmarkstallskog, tallmossar, sumpskogar, öppna kärr och andra våtmarker. Arter med prioriterat bevarandevärde är understrukna.

Områdets storlek tillsammans med variationen av miljöer samt rik förekomst av äldre tall gör det lämpligt för fåglar som tjäder, slaguggla och spillkråka.

Död ved är en viktig struktur i området och mängden död ved kan med fördel öka. Arter som är knutna till död ved, och som påträffats i området, är till exempel vedtrappmossa, gropticka, gullgröppa, trådticka och granticka.

Ställvis finns ett stort inslaget av örtrik flora, såsom sårläka, vårärt, skogsknipprot, tvåblad, korallrot, nästrot och svart trolldruva.

Flertalet mykorrhizasvampar knutna till gran har påträffats i området, till exempel violgubbe, läderdoftande fingersvamp, dofttaggsvamp, grangräticka och rödgul trumpetsvamp. Motaggsvamp, som bildar mykorrhiza med tall, förekommer på flertalet ställen i reservatet. Orange taggsvamp bildar mykorrhiza både med gran och tall.

De relativt rikligt förekommande öppna kärren bidrar positivt till naturreservatets värden. I dessa växer mossor som är karakteristiska för intermediära kärr och rikkärr, t.ex. fetbålmossa, korvskorpionmossa, maskgulmossa, stor skedmossa, gyllenmossa, guldspärrmossa, purpurvitmossa och lockvitmossa.

Naturvårdsarter

Begreppet naturvårdsarter är en samlingsterm för arter som är extra skyddsvärda genom att de indikerar att ett område har höga naturvärden

eller i sig själva är av särskild betydelse för biologisk mångfald. Idag omfattar detta begrepp juridiskt skyddade arter, typiska arter, rödlistade arter, ansvarsarter, signalarter och nyckelarter. Typiska arter är arter vars förekomst indikerar s.k. gynnsam bevarandestatus hos aktuell naturtyp enligt EU:s art- och habitatdirektiv. Mer information om vilka arter som förekommer i området går att söka fram i SLU Artdatabankens databas Artportalen (<https://artportalen.se>).

Kärlväxter

Ask	<i>Fraxinus excelsior</i>	EN
Blåsippa	<i>Hepatica nobilis</i>	
Brudsporre	<i>Gymnadenia conopsea</i>	
Fläcknycklar	<i>Dactylorhiza maculata</i>	
Grönkulla	<i>Coeloglossum viride</i>	
Grönpyrola	<i>Pyrola chlorantha</i>	
Kläsefibbla	<i>Crepis praemorsa</i>	NT
Korallrot	<i>Corallorhiza trifida</i>	
Kärrbräken	<i>Thelypteris palustris</i>	
Kärrfibbla	<i>Crepis paludosa</i>	
Loppstarr	<i>Carex pulicaris</i>	NT
Nattviol	<i>Platanthera bifolia</i>	
Nästrot	<i>Neottia nidus-avis</i>	
Ormbär	<i>Paris quadrifolia</i>	
Rankstarr	<i>Carex elongata</i>	
Skogsknipprot	<i>Epipactis helleborine</i>	
Svart trolldruva	<i>Actaea spicata</i>	
Sårläka	<i>Sanicula europaea</i>	
Tibast	<i>Daphne mezereum</i>	
Tvåblad	<i>Neottia ovata</i>	
Underviol	<i>Viola mirabilis</i>	
Vårärt	<i>Lathyrus vernus</i>	
Ängsnycklar	<i>Dactylorhiza incarnata</i>	

Mossor

Fetbålmossa	<i>Aneura pinguis</i>	
Gyllenmossa	<i>Tomentypnum nitens</i>	
Korvskorpionmossa	<i>Scorpidium scorpioides</i>	
Maskgulfmossa	<i>Drepanocladus trifarius</i>	
Röd skorpionmossa	<i>Scorpidium revolvens</i>	
Skogshakmossa	<i>Rhytidiadelphus subpinnatus</i>	
Stor skedmossa	<i>Calliergon giganteum</i>	
Vedtrappmossa	<i>Crossocalyx hellerianus</i>	NT

Svampar

Anisspindling	<i>Cortinarius odorifer</i>	
Blodticka	<i>Meruliopsis taxicola</i>	
Diskvaxskivling	<i>Hygrophorus discoideus</i>	

Dofftaggsvamp	<i>Hydnellum suaveolens</i>	NT
Dropptaggsvamp	<i>Hydnellum ferrugineum</i>	
Fjällig taggsvamp s.str.	<i>Sarcodon imbricatus</i> s.str.	
Grangräticka	<i>Boletopsis leucomelaena</i>	VU
Grantaggsvamp	<i>Phellodon violascens</i>	NT
Granticka	<i>Porodaedalea chrysoloma</i>	NT
Gropticka	<i>Postia guttulata</i>	NT
Gullgröppa	<i>Pseudomerulius aureus</i>	
Läderdoftande fingersvamp	<i>Ramaria safraniolens</i>	VU
Motaggsvamp	<i>Sarcodon squamosus</i>	NT
Olivspindling	<i>Cortinarius venetus</i>	
Orange taggsvamp	<i>Hydnellum aurantiacum</i>	NT
Rödgul trumpetsvamp	<i>Craterellus lutescens</i>	
Skarp dropptaggsvamp	<i>Hydnellum peckii</i>	
Svart taggsvamp	<i>Phellodon niger</i>	NT
Svavelrisk	<i>Lactarius scrobiculatus</i>	
Trådticka	<i>Climacocystis borealis</i>	
Ullticka	<i>Phellinidium ferrugineofuscum</i>	NT
Violgubbe	<i>Gomphus clavatus</i>	VU
Zontaggsvamp	<i>Hydnellum concrescens</i>	
Skalbaggar		
Bronshjon	<i>Callidium coriaceum</i>	
Vågbandad barkbock	<i>Semanotus undatus</i>	
Fåglar		
Orre	<i>Lyrurus tetrix</i>	
Slaguggla	<i>Strix uralensis</i>	NT
Spillkråka	<i>Dryocopus martius</i>	NT
Tjäder	<i>Tetrao urogallus</i>	
Tretåig hackspett	<i>Picoides tridactylus</i>	NT

Hotkategorier i Sverige enligt rödlistan (2020):

CR	=	Critically endangered	Akut hotad
EN	=	Endangered	Starkt hotad
VU	=	Vulnerable	Sårbar
NT	=	Near threatened	Nära hotad
DD	=	Data deficient	Kunskapsbrist

Kulturhistoriska värden

Naturreseptatet innehåller diverse lämningar och hänsyn till dessa behöver tas vid anläggning av parkeringsplatser och andra friluftsanordningar samt vid genomförande av skötselåtgärder.

Fornlämningen L1939:4893 består av torplämningar och berör delvis naturreseptatets östra del, ca 500 m SV Berkinge.

Övriga kulturhistoriska lämningarna (L1939:4858, L1939:2663, L1939:4762, L1939:4527 och L1939:4995) utgörs av skogsbrukslämningar i form av kolbottnar och kolarkojegrunder.

I södra delen av Gullbacken finns en plats med tradition (L1943:4486) som utgörs av 1,5–3,5 meter stora gropar där Berkingebönderna ska ha gömt sina värdesaker 1719 när invasion av ryska trupper väntades. Där finns också en stensättningsliknande bildning (L1943:4179).

Lämningar i form av uppgift om täppa på historisk karta (SKS 66913), kolbotten och spisiröse (SKS 12235) samt gränsröse (SKS 12096) finns också i naturreservatet.

Värden för friluftslivet

Naturreservatet är stort och relativt lättillgängligt från vägen i öster. För att underlätta för besökare bör minst en parkeringsplats och en stigslinga anläggas.

Prioriterade bevarandevärden

Markslag och naturtyp:	Äldre barrskog, hållmarkstallskog, tallmossar, sumpskogar, öppna våtmarker.
Strukturer:	Äldre tall och gran, död ved, sumpdråg, örtrika svackor.
Växt, svamp- och djursamhällen:	Kalkgynnad flora och marksvampar, vedlevande mossor och svampar, mossor och kärlväxter knutna till öppna kärr samt skogshöns.
Friluftsliv:	Naturupplevelse, vandring, fågelskådning.
Arter:	<i>Fåglar:</i> tjäder <i>Svampar:</i> violgubbe, motaggsvamp, orange taggsvamp, granticka, gullgröppa <i>Mossor:</i> vedtrappmossa <i>Kärlväxter:</i> sårläka, skogsknipprot, korallrot

Plandel

Övergripande skötsel

Områdets äldre skogar bör bibehålla och utveckla naturvärden knutna till naturskogar och lämnas huvudsakligen utan skötselåtgärder. De yngre skogarna som är påtagligt påverkade av tidigare skogsbruk bör restaureras så att de med tiden utvecklas till skogar med varierande ålder och trädslagsammansättning. Bränning kan vara aktuellt att genomföra i vissa delar av reservatet.

Restaureringsåtgärder kan med fördel göras för att gynna de rikligt förekommande våtmarkerna av olika storlek. Så långt möjligt bör diken läggas igen eller pluggas. Røjningar bör göras för att hålla kärren öppna.

Beskrivning, bevarandemål och skötselåtgärder

Reservatet har delats upp i sex skötselområden. För avgränsning av områdena A-F, se skötselområdeskarta, bilaga 4.1. Reservatsområdet är stort och indelningen i skötselområden har delvis gjorts efter ortofoton. Delar av skötselområdena kan avvika från skötselområdet i stort.

Under bevarandemål anges en målareal för olika naturtyper enligt EU:s art- och habitatdirektiv, med EU:s fyrsiffriga kod för naturtypen inom parentes.

Skötselområde A: Barrskog - 151,7 ha

Målnaturtyp: Taiga (9010)

Beskrivning

Mer än hälften av reservatets yta ingår i detta skötselområde, vilket utgörs av äldre barrskog. Tall är ofta det dominerande trädslaget men även gran förekommer relativt frekvent i vissa delar, och i en del områden förekommer även asp och/eller björk samt inslag av enbuskar.

Grandominerade områden finns fr.a. i områdets västra del nedom Gullbacken, i östra delen väster om Berkinge samt i norra delen. I skötselområdet ingår även skvattramtallmossar, sumpskogar och mer öppna berghällar med äldre tall.

Norr om vägen från Berkinge finns en äldre granplantering, på tidigare åkermark, med dåligt utvecklat botten- och fältskikt.

Mängden död ved i skötselområdet är relativt sparsam. Vedtrappmossa, långfliksmossa, vedlobmossa samt några vedsvampar, som ullticka och gullgröppa, har påträffats på lågor i skötselområdet.

I de grandominerade äldre skogarna växer kalkgynnade växter som blåsippa, skogsknipprot, nästrot, vårärt, sårläka, lungört och ormbär. I dessa områden finns även en kalkgynnad svampflora med arter som violgubbe, anisspindling, olivspindling, diskvaxskivling, dofttaggsvamp, orange taggsvamp, svart taggsvamp, grangråticka och läderdoftande fingersvamp.

Motaggsvamp, som bildar mykorrhiza med tall, är spridd i skötselområdet.

Insprängt i barrskogsområdena finns flertalet små öppna kärr som ingår i ett eget skötselområde (skötselområde E). Förutom dessa finns det även inom skötselområdet fuktiga till blöta öppna mindre områden med bl.a. vitmossor. Dessa, tillsammans med de sumpskogar som också finns i skötselområdet, bidrar till att höja fuktigheten i området.

I norra delen av skötselområdet finns en relativt bred nybyggd skogsbilväg.

Bild 4. Skötselområde A - Barrskog

Bild 5. Skötselområde A. Hällar med tunt jordtäckte förekommer här och var i skötselområdet.

Bild 6. Skötselområde A. Blötare partier med lövträd och kärrvegetation förekommer spritt i skötselområdet.

Bevarandemål

Olikåldrig luckig barrnatskog. Arealen taiga (9010) är minst 130 ha. I skogen finns ett påtagligt inslag av gamla tallar och granar. Naturliga processer leder till att död ved, såväl stående som liggande, förekommer i olika nedbrytningsgrad. Skyddsvärda arter knutna till tall och gran förekommer rikligt. Områdets hydrologiska förhållanden är opåverkade. Miljön är gynnsam för skogshöns.

Skötselåtgärder

Områdets naturvärden utvecklas huvudsakligen genom naturliga processer. Bränning kan genomföras i lämpliga talldominerade områden. Vid behov kan spärrgreniga tallar friställas.

Skötselområde B: Hällmarksskog - 21,5 ha

Målnaturtyp: Taiga (9010)

Beskrivning

Hällmarksområde (Gullbacken) i nordvästra delen av naturreservatet. På bergshöjden växer olikåldrig tall med inslag av gran samt enstaka asp, björk och enbuskar. Terrängen domineras av renlavar, ljung och blåbär. På höjden finns även mindre tallmossar med skvattram, tuvull, blåbär och tallvitmossa. I sänkor mellan hällarna växer sumpskog med bl.a. klibbal, björk och tall. Döda tallar, högstubbar och lågor finns spritt i skötselområdet.

Bild 5. Skötselområde B – Hällmarksskog

Bevarandemål

Olikåldrig talldominerad skog på berghällar med sumpskog i svackor. Arealen taiga (9010) är minst 20 ha. På hällarna finns rikligt med solbelysta tallar och solbelyst död ved.

Skötselåtgärder

Huvudsakligen inga skötselåtgärder. Äldre tallar friställs vid behov.

Skötselområde C: Lövskog och blandskog - 6,6 ha

Beskrivning

Lövskog och lövrik blandskog inom ett mindre område i östra delen av reservatet. Krontäckningen inom området varierar. Skogen är mestadels relativt gles och har uppkommit på tidigare åker-, ängs- eller betesmark. Odlingssäsen förekommer frekvent inom området. Asp är det vanligast lövträdet och förekommer tillsammans med tall, gran och björk. I det sydöstra hörnet av reservatet finns även ask. Fältskiktet är ställvis örtrikt med arter som blåsippa, skogsknipprot, tvåblad, vårärt, ormbär, ängsruta, underviol och spenört.

Inom skötselområdet finns även områden med planterad gran, vilket saknar fält- och bottenskikt. I den nordöstra delen av skötselområdet finns ett blött lövkärr med björk.

Bevarandemål

Området utvecklas mot en gles luckig skog med stort inslag av äldre lövträd alternativt en mer öppen betesmark i lämpliga delar. Skogen präglas av hög lövandel. Skyddsvärda arter knutna till asp och eller ask förekommer i området.

Bild 6. Skötselområde C – Lövskog och blandskog med odlingsrösen.

Skötselåtgärder

Restaurering:

- Granplantering på åkermark avvecklas för att gynna lövträd
- Røjning av gran
- Bete kan med fördel införas

Löpande:

- Bete
- Røjning av gran för att gynna löv och tall
- Aspar kan friställas vid behov

Skötselområde D: Ungskog - 27,5 ha

Beskrivning

Områden med ung tall, gran och björk påverkad av tidigare skogsbruk. Tr dslagsammans ttning och markfuktighet varierar mellan olika områden. I flera av områdena finns öppna h llar utan eller med tunt jordtäcke. I det stora hela  r tall vanligast men på fuktigare mark dominerar björk.

Bevarandemål

Skogen utvecklas på sikt mot skog med naturskogskaraktär, eventuellt brandpåverkad.

Skötselåtgärder

Restaurering

Bränning eller brandefterliknande åtgärder framför allt i tallplanteringar. Hyggen som domineras av lövträd kan lämnas och utvecklas huvudsakligen utan åtgärder. Vid behov kan åtgärder genomföras för att gynna lövträd.

Bild 7. Skötselområde D – Ungskog. Ogallrat tallbestånd.

Bild 8. Skötselområde D – Ungskog. Oröjd lövrik tallplantering.

Skötselområde E: Öppna kärr - 9,8 ha

Målnaturtyp:

Rikkärr (7230)

Öppna mossar och kärr (7140, undergrupp
intermediära kärr

Beskrivning

Öppna eller glest busk- och trädbevuxna kärr. Mossfloran i kärren, med arter som fetbålmossa, gyllenmossa, korvskorpionmossa, maskgulmossa, stor skedmossa, röd skorpionmossa, purpurvitmossa, lockvitmossa och krokvitmossa, indikerar att de är intermediära kärr eller rikkärr. Jordarten i skötselområdet utgörs huvudsakligen av kärrtorv.

Ett av kärren är lite större men de flesta är små. Fältskiktet varierar i och mellan olika kärr. I blötare delar växer till exempel starrarter, ängsull, vattenklöver och kavelund. I det stora kärret finns bland annat klubbstarr, snip och ängsvädd, men även pors, skvattram och hjortron. Särskilt i kärrkanterna kan det växa viden, klibbal, björk, tall och ibland gran.

Det större kärret är troligen påverkat av diken i nordöstra delen av reservatet och är under igenväxning med tall, björk och pors. Övriga kärr i skötselområdet tycks ha opåverkad hydrologi men även dessa kan ha en tendens till igenväxning.

Förutom de i skötselområdet utpekade kärren finns våtmarker inom andra skötselområden som tidigare varit mer öppna men som idag är sumpskog.

Bevarandemål

Öppna kärr med för rikkärr eller intermediära kärr typisk moss- och kärlväxtflora. Arealen rikkärr (7230) och öppna mossar och kärr (7140) är tillsammans minst 9 ha. Hydrologin i skötselområdet är huvudsakligen opåverkad.

Bild 9. Skötselområde E – Öppna kärr. Del av det större kärret

Bild 10. Skötselområde E – Öppna kärr. Ett av de mindre kärren.

Skötselåtgärder

Restaurering

- Røjning av det större kärret.
- Vid behov tuvfräsning och stubbrytning

Löpande

- Røjning vid behov för att förhindra igenväxning av kärren.
- Slätter av lämpliga ytor

Skötselområde F: Dikespåverkad våtmark - 49,1 ha

Målnaturtyp:

Skogsbevuxen myr (91D0)

Öppna mossar och kärr (7140)

Taiga sumpskog (9010)

Beskrivning

Dikespåverkad våtmark i nordöstra delen av reservatet. En stor del av skötselområdet utgjordes före dikningen troligen av tallmosse och öppna kärr eller mossar. Efter den första dikningen, som verkar ha gjorts redan på 1800-talet, har träd, framför allt tall, brett ut sig i den östra delen av den våtmarken. Senare dikningar har resulterat i att skog har etablerat sig även i de mellersta och västra delarna av skötselområdet.

En stor del av skötselområdet är bevuxet med tall av olika ålder men vissa områden domineras av björk och även klibbal och gran förekommer. Fältskiktet varierar och domineras vanligen av skvattram eller blåbärsris. Revlumner, som är vanlig på dikad mark, förekommer frekvent inom skötselområdet. I blötare delar dominerar vitmossor medan väggmossa dominerar i torrare skogar. I äldre sumpskogar börjar det bildas lågor på vilka bl.a. vedtrappmossa och vedlobmossa påträffas.

Jordarten i skötselområdet utgörs huvudsakligen av mossetorv.

I södra delen av skötselområdet finns ett tuvigt, delvis öppet, kärr med pors, ung tall och björk (Bild 11). Arter som förekommer i kärret är bl.a. snip, rosling, tranbär och kråkbär.

Dikena i området har varierad djup och bredd.

Se även under Hydrologi i skötselplanens beskrivningsdel.

Bevarandemål

Våtmark som består av öppna kärr, tallmossar och sumpskogar. Arealen öppna mossar och kärr (7140), skogsbevuxen myr (91D0) och taiga (9010) är

tillsammans minst 40 ha. Tallmossarna och sumpskogarna har ett påtagligt inslag av gamla tallar som står relativt fritt. Naturliga processer leder till att död ved, såväl stående som liggande, förekommer i olika nedbrytningsgrad. Hydrologin i området är så långt möjligt restaurerad. Miljön är gynnsam för skogshöns.

Bild 11. Skötselområde F – Dikespåverkad våtmark. Det öppna kärret i södra delen av skötselområdet.

Bild 12. Skötselområde F – Dikespåverkad våtmark. Tallmosse med skvattram i mellersta delen av skötselområdet.

Bild 13. Skötselområde F – Dikespåverkad våtmark. Relativt torr skog med blåbär, enstaka skvattram samt väggmossa i östra delen av skötselområdet.

Skötselåtgärder

Restaurering

- Utredning bör göras av möjlighet till restaurering av hydrologin
- Diken som är möjliga att åtgärda läggs igen
- Det delvis öppna kärret i södra delen röjs på ung tall och på pors där de tenderar att ta över.
- Bränning kan vara aktuellt i vissa områden.

Bild 14. Skötselområde F – Dikespåverkad våtmark. Dike i södra delen av skötselområdet.

Anordningar för friluftslivet

Se bilaga 4.2 för friluftsanordningarnas läge.

Beskrivning

Inga anordningar och anläggningar finns ännu för friluftslivet.

Bevarandemål

Lättillgänglig information om naturreservatet finns i området och denna bidrar till att förhöja upplevelsen av besöket. Minst en parkering och en markerad stigslinga finns i området. Reservatet stimulerar till naturupplevelser och ett aktivt friluftsliv. Områdets friluftsanläggningar är i gott skick och underlättar för besökare att uppleva området. Reservatets gräns är tydligt markerad enligt Naturvårdsverkets riktlinjer.

Skötselåtgärder

Nyskapande

- Anordna parkeringsplats och sätt upp P-skylt
- Sätt upp informationsskyltar
- Anordna en markerad stig genom området. Stigslingan bör till stor del läggas i terrängen men befintliga vägar kan till viss del utnyttjas. Vid fuktiga partier utmed stigen bör spänger anläggas.
- Anlägg vindskydd och eldstad samt sätt upp bänkar eller stockar samt vedförråd på lämplig plats.
- Utred möjligheten att anordna ytterligare en parkeringsplats på lämplig plats, i eller strax utanför naturreservatet i västra delen. Vid anläggning av parkeringsplats ska hänsyn tas till hotade och fridlysta arter.
- Røj en rågång. Markera reservatets gräns med färg på träd samt med hörnstolpar.

Löpande

- Håll parkeringen städad och välhållen.
- Underhåll stig, spänger och andra anordningar.
- Røjning av rågången. Förstärk målning på träd och underhåll av hörnstolpar.
- Byt ut skyltar vid behov.
- Tillsyn av anordningar.

Sammanfattning och prioritering av skötselåtgärder

Denna tabell utgör underlag och stöd för förvaltaren vid planering av åtgärder såväl lokalt i naturreservatet Berkingeskogen som regionalt i länet.

Skötselåtgärd	Prio	Kommentar	Skötselomr.
Naturvårdsbränning	2		A, D, F
Friställning av tall	1	Vid behov	A, B
Avveckling av planterad gran	1		C
Röjning av gran	1		C
Skogsbete	2		C
Röjning av kärr	1-2	Större kärr prioriteras	E, F
Hydrologisk utredning	1		F
Igenläggning av diken	1	Efter utredning	F
Anordna parkeringsplats	1		Friluftsliv
Utred möjligheten att anordna parkering i västra delen av reservatet	1		Friluftsliv
Sätt upp informationsskyltar	1		Friluftsliv
Anordna en stigslinga	1		Friluftsliv
Anordna vindskydd och eldplats	2		Friluftsliv
Gränsmarkering	1	Inom ett år	Friluftsliv
Underhåll av gräns, parkering, informationsskyltar, stig och anordningar	1		Friluftsliv
Uppföljning av skötselåtgärder	1	Efter åtgärd	Alla
Uppföljning av bevarandemål	1	Enligt uppföljningsplan	Alla

Upplysningar

Prioritering av skötselåtgärder

De ekonomiska resurserna utgör en begränsande faktor för verksamheten, vilket innebär att Länsstyrelsen måste prioritera mellan åtgärder i länets alla reservat. Den slutliga prioriteringen och tidsplaneringen på länsnivå genomförs av Länsstyrelsen.

Uppföljning av skötselåtgärder

Länsstyrelsen ansvarar för dokumentation av förändringar inom reservatet, inklusive skötselåtgärder. Dokumentationen bör ske med både anteckningar och fotografier. Skötselåtgärderna ska följas upp för att kontrollera att de genomförda åtgärderna överensstämmer med

bevarandemålen. Status före och efter utförda skötselåtgärder ska dokumenteras.

Uppföljning av bevarandemål

Länsstyrelsen ansvarar för uppföljning av bevarandemål i reservatet i enlighet med riktlinjerna i Naturvårdsverkets rapport Uppföljning av skyddade områden i Sverige (2010) och Länsstyrelsens översiktliga plan för uppföljning av skyddade områden i Uppsala län. (2014).

Sammanfattning av reservatsföreskrifter

Reservatsföreskrifterna sammanfattas nedan på ett tematiskt sätt för att reservatsförvaltaren snabbt ska få en överblick av de vanligaste frågeställningarna från sakägare och allmänhet. Sammanfattningen är inte en fullständig genomgång av reservatsföreskrifterna.

Vägar (inklusive vägdiken)

Befintliga körvägar (inklusive vägdiken) inom reservatet får underhållas. Nödvändiga röjningar i anslutning till dessa får utföras..

Upplag m.m.

Tillfälliga upplag får upprättas av förvaltaren i samband med skötsel av området. Förvaltaren får röja, fälla träd och köra i terrängen i samband med restaurering av våtmark.

Stängsel och staket

Stängsel får sättas upp i de skötselområden som ska betas. Stängslen ska förses med genomgångar där så behövs, t.ex. där stigar går genom det betade området.

Rensning av diken

Rensning av diken är förbjuden med undantag för diken som omfattas av tillståndsgiven vattenverksamhet, inklusive markavvattning. Om underhåll av diken behövs för att undvika försumpning av mark utanför reservatet krävs tillstånd från Länsstyrelsen före åtgärder görs.

Jakt och fiske

Jakt på skogshöns är förbjuden. I övrigt får jakt bedrivas i enlighet med gällande lagstiftning. Befintliga jaktorn och skjutgator får underhållas. Nya jaktorn och skjutgator får ej uppföras.

Fornlämningar

Fornlämningar är skyddade enligt kulturmiljölagen (SFS 1988:950). Till alla fornlämningar hör även ett område som benämns fornlämningsområde och har samma skydd som fornlämningen. Samråd med Länsstyrelsens kulturmiljöansvariga inför åtgärder som berör fornlämningen eller dess närhet. Tillstånd krävs för åtgärder som innebär att rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller genom bebyggelse, plantering eller på annat sätt ändra eller skada en fornlämning eller tillhörande fornlämningsområde.

Kulturlämningar

Åtgärder som rör kulturlämningar ska ske i samråd med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet.

Bilagor

- 4.1. Skötselområdeskarta
- 4.2. Karta över friluftsanordningar

Källförteckning

Publicerade skrifter

- Länsstyrelsen i Uppsala län och Skogsstyrelsen, 2006. Strategi för formellt skydd av skog i Uppsala län.
- Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen 2024. Nationell strategi för formellt skydd av skog. Rapport 7168.
- Naturvårdsverket. 2010. Uppföljning av skyddade områden i Sverige. Riktlinjer för uppföljning av friluftsliv, naturtyper och arter på områdesnivå. Rapport 6379.
- Naturvårdsverket, 2006. Åtgärdsprogram för violgubbe. Rapport 5638.
- Nitare, J. (red.) 2019. Skyddsvärd skog – Naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning. Skogsstyrelsens förlag, Jönköping.

Opublicerade skrifter

- Länsstyrelsen i Uppsala län. 2014. Översiktlig plan för uppföljning av skyddade områden i Uppsala län.

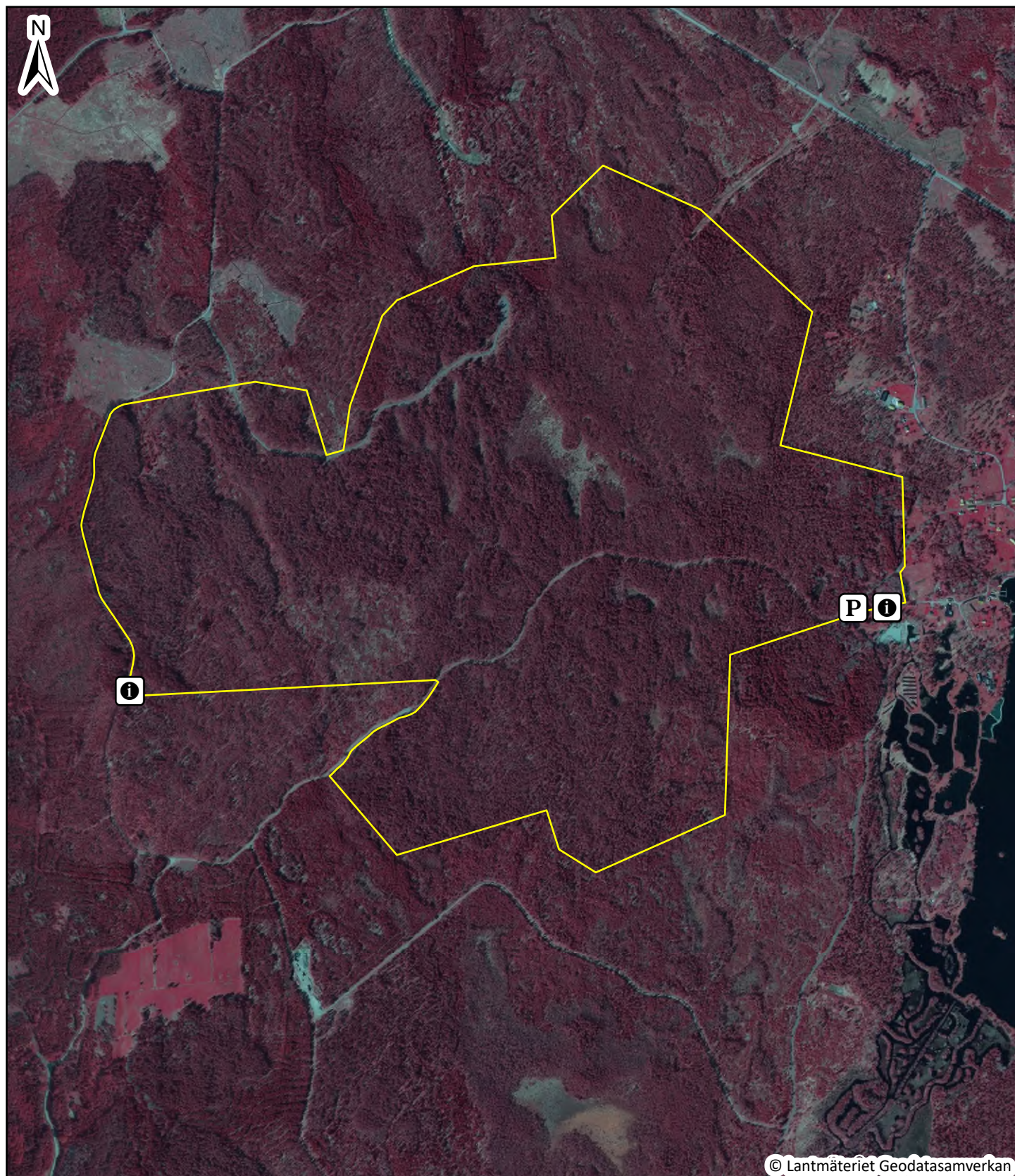
Digitala källor

- ArtDatabanken, Artfakta. <https://artfakta.se/artbestamning>
- Riksantikvarieämbetet. Fornlämningsregister, <https://www.raa.se/hitta-information/fornsok>

Skötselområdeskarta

Karta över friluftsanordningar

- Parkering
- Informationsskylt
- Reservatsgräns

0 0,3 0,6 km

Skala: 1:15 000